

Primljeno: 15-07-2022			
Org. jed.	Broj	Priloga	Vrijednost
01-	02-	1512	/22

BOSNA I HERCEGOVINA

FEDERACIJA BOSNA I HERCEGOVINA

PARLAMENT FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

PREDSTAVNIČKI DOM

ZASTUPNIK SUAD KAKNJO

N/r Predsjedavajući Doma, gđin Mirsad Zaimović

PREDMET: Prijedlog Zakona o najnižem primanju FBiH – hitni postupak

Poštovani,

Shodno članu 178. i 192. Poslovnika o radu Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 69/07, 2/08) dostavljam Vam *Prijedlog Zakona o najnižem primanju u FBiH*, koje predlažem da se zbog neodložne potrebe razmatra po hitnom postupku,

Molimo da isti uputite u parlamentarnu proceduru,

S poštovanjem,

PREDLAGAČ:

Suad Kaknjo, s.r

ZASTUPNIK

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENT FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
PREDSTAVNIČKI DOM
SUAD KAKNJO

PRIJEDLOG

ZAKONA O NAJNIŽEM PRIMANJU U FBIH

Sarajevo, juli 2022

Prijedlog za donošenje Prijedlog Zakona o najnižem primanju u FBiH, po hitnom postupku

S obzirom da Prijedlog Zakona o najnižem primanju u FBiH, utvrđuje zakonske odredbe za najniža primanja rada u FBiH, a što je od velikog značaja za sektor rada, radnike i poslodavce, ali i donosiocce odluka, s obzirom da je definicija istog uslov za donošenje veoma važnih zakona iz oblasti porezne politike, ovim putem dostavljam Prijedlog Zakona, te na osnovu člana 191. i 192. Poslovnika o radu Predstavničkog Doma Parlamenta FBiH, predlažem da se isti donese po hitnom postupku.

PRIJEDLOG ZAKONA O NAJNIŽEM PRIMANJU U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINI

I OPĆE ODREDBE

Član 1.

(Predmet zakona)

Ovim zakonom se propisuje definicija primanja, pravo na najniže primanje radnika na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija), način i rokovi utvrđivanja najnižeg primanja, vanredno uvećanje najnižeg primanja, nadzor nad primjenom ovog zakona i kaznene odredbe.

Član 2.

(Upotreba rodova)

Pojmovi koji se koriste u ovom zakonu, a imaju rodno značenje, odnose se jednako na muški i ženski rod.

II NAJNIŽE PRIMANJE

Član 3.

(Pojam primanja)

- (1) Primanje, u smislu ovog zakona, je neto iznos poslije oporezivanja porezom na dohodak, a koje poslodavac isplaćuje radniku.
- (2) Primanje obuhvata plaću koju radnik ostvaruje, u skladu sa odredbama Zakona o radu, kao i obje ili bilo koju od sljedećih naknada, ukoliko je obaveza njihove isplate utvrđena kolektivnim ugovorom, internim aktom poslodavca, ugovorom o radu ili drugim primjenjivim propisom:
 - a) naknada za ishranu u toku rada;
 - b) naknada za prevoz na posao i sa posla.
- (3) Plaća iz stava (2) ovog člana ne obuhvata uvećanja plaće koja radniku pripadaju za prekovremeni rad, noćni rad, rad u dane sedmičnog odmora, rad u dane praznika ili drugim danom za koji je zakonom određeno da se ne radi i druga uvećanja plaće koja radniku pripadaju u skladu sa propisima o radu.

Član 4.

(Pravo na najniže primanje i primjena najnižeg primanja)

- (1) Svaki radnik koji radi u Federaciji, nezavisno od sjedišta ili registracije poslodavca, ima pravo na najniže primanje, utvrđeno prema odredbama ovog zakona. Pojam „radnik“ obuhvata lice koje radi kod poslodavca na osnovu ugovora o radu, ugovora o obavljanju privremenih i povremenih poslova ili

rješenja o postavljenju osobe koja nije državni službenik, državnog službenika i namještenika, kao i pripadnika oružanih snaga i policijskog službenika.

- (2) Naknada za ishranu u toku rada i naknada za prevoz na posao i s posla, ukoliko postoji obaveza njihove isplate, se isplaćuju skupa sa plaćom.
- (3) Najniže primanje radnika koji radi na nepunom radnom vremenu se obračunava i isplaćuje srazmjerno ugovorenom radnom vremenu.
- (4) Poslodavac ne može koristiti najniže primanje za obračun plaće, naknade ili bilo kojeg drugog davanja radniku, ukoliko su primanja radnika viša u odnosu na najniže primanje utvrđeno u skladu sa ovim zakonom.

Član 5.

(Utvrdjivanje najnižeg primanja)

- (1) Najniže primanje se utvrđuje u iznosu najniže plaće, utvrđene u skladu sa odredbama Zakona o radu, uvećane za iznos od 15% prosječne plaće isplaćene u periodu od januara do septembra tekuće godine u Federaciji, a prema podacima Federalnog zavoda za statistiku.
- (2) Vlada Federacije će odlukom, na prijedlog federalnog ministra finansija, najkasnije do 31.12. svake godine utvrditi iznos iz stava (1) ovog člana.
- (3) Najniže primanje, utvrđeno u skladu s ovim članom, se primjenjuje od 01.01. do 31.12. iduće kalendarske godine.

Član 6.

(Vanredno uvećanje najnižeg primanja)

- (1) U slučaju da, prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, tri mjeseca zaredom dođe do rasta mjesečnog indeksa potrošačkih cijena za 5% ili više (u odnosu na prethodni mjesec tekuće godine), Vlada Federacije BiH može, nakon konsultacija sa Ekonomsko-socijalnim vijećem za teritorij Federacije Bosne i Hercegovine, donijeti odluku kojom će izvršiti uvećanje najnižeg primanja iz člana 5. ovog zakona, do 15% tog iznosa.
- (2) Vanredno uvećanje iz stava (1) ovog člana će se primjenjivati od prvog dana mjeseca koji slijedi mjesec u kojem je odluka stupila na snagu do 31. decembra te godine.

III NADZOR NAD PRIMJENOM I KAZNE NE ODREDBE

Član 7.

(Nadzor)

Inspekcijски nadzor nad primjenom ovog zakona vršeradnici Federalne porezne uprave koji suovlašteni za vršenje inspekcijskog nadzora.

Član 8.

(Kaznene odredbe)

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM do 3.000,00 KM, a u ponovljenom prekršaju novčanom kaznom od 2.000,00 do 6.000,00 KM, kaznit će se za prekršaj pravno lice - poslodavac, ukoliko ne isplati najniže primanje u iznosu utvrđenom od strane Vlade Federacije po osnovu člana 5., odnosno 6. ovog zakona.
- (2) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 2.000,00 KM, a u ponovljenom prekršaju novčanom kaznom od 1.000,00 do 4.000,00 KM kaznit će se fizičko lice – poslodavac ukoliko ne isplati najniže primanje u iznosu utvrđenom od strane Vlade Federacije po osnovu člana 5., odnosno 6. ovog zakona.
- (3) Za radnje iz st. (1) ovog člana novčanom kaznom od 500,00 KM do 2.000,00 KM, a u ponovljenom prekršaju od 1.000,00 KM do 4.000,00 KM kaznit će se za prekršaj i odgovorno lice u pravnom licu.

IV ZAVRŠNE ODREDBE

Član 9.

(Stupanje na snagu)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine“, a primjenjuje se od 01.01.2023. godine.

OBRAZLOŽENJE

I USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje Zakona je u članu III. 1. tačka c. koji je izmijenjen amandmanima VIII, LXXXIX i CVI i članu IV. A 20. (1) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, prema kojima je u isključivoj nadležnosti Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija) fiskalna politika, a Parlament Federacije BiH uz ostala ovlaštenja predviđena Ustavom, odgovoran je za donošenje zakona o vršenju dužnosti u federalnoj vlasti.

II RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ovim zakonom se uvodi novi institut – *primanje*, odnosno *najniže primanje*, koje će postojati skupa sa institutom *najniže plaće*, koji je već uređen Zakonom o radu.

Zakon o najnižem primanju je jedan od zakona u setu zakona kojim se uređuje oblast doprinosa za obavezna osiguranja i poreza na dohodak na primanja radnika iz osnova radnog odnosa, oblast doprinosa za obavezna osiguranja svih ostalih osiguranika u Federaciji, plaćanje poreza i doprinosa na sva primanja koja nisu vezana za radni odnos, kao i ostvarivanja prava iz osnova uplaćenih doprinosa. Imajući u vidu činjenicu da je u prijedlogu Zakona o doprinosima regulirana zbirna stopa doprinosa na plaće od 32,50%, što je značajno smanjenje zbirne stope od 41,50% koja je propisana važećim Zakonom o doprinosima, stvorili su se uslovi za povećanje ukupnog primanja kojeg radnici ostvaruju po osnovu rada.

Dalje, najniža plaća je uređena Uredbom o metodologiji izračuna i usklađivanja najniže plaće („Službene novine Federacije BiH“, broj: 106/21). Na osnovu ove uredbe, donesena je Odluka o iznosu najniže plaće za 2022. godinu („Službene novine Federacije BiH“, broj: 3/22), kojom je propisano da najniža neto plaća za period od 01. januara do 31. decembra 2022. godine iznosi 543,00 KM.

Kada je propisana najniža plaća u iznosu od 543,00 KM, uočeno je da su određeni poslodavci manipulirali primanjem radnika, na način da su povećavali iznos plaće na 543,00 KM, ali istovremeno umanjujući iznos naknade za ishranu na radu (tzv. „topli obrok“) i naknade za prevoz, zbog čega postoji određeni broj radnika koji su u konačnici primali isti iznos i nisu imali koristi od povećanja najniže plaće.

Obzirom na inflatorne pritiske koji negativno utiču na životni standard radnika, smanjenje zbirne stope doprinosa, te činjenicu da je potrebno zaštititi najniža primanja radnika koji ostvaruju naknadu za ishranu na radu i naknadu za prevoz, nužno je donijeti ovakav zakon. U tom smislu je institut najnižeg primanja kao instrumenta socijalne zaštite i pravde, ali i instrumenta kojim se štiti osnovica za obračun doprinosa, od izuzetnog značaja.

Cilj zakona je osigurati da će svi radnici u Federaciji za svoj rad imati zagarantovan najniži mjesečni iznos primanja. Procjene su da bi najniže mjesečno primanje koje bi radnik ostvarivao u 2023. godini, u skladu sa ovim zakonom, iznosilo cca. 730 KM, s tim

što ovaj iznos svakako ne obuhvata uvećanja plaće koja radniku pripadaju u skladu sa propisima o radu (minuli rad, prekovremeni rad, noćni rad, rad u dane sedmičnog odmora, rad u dane praznika ili drugim danom za koji je zakonom određeno da se ne radi i sl.). U ovaj iznos su uključene i stavke naknade za ishranu na radu (tzv. „topli obrok“), kao i naknada za prevoz na posao i posla, i to samo ukoliko je poslodavac u obavezi da ih isplaćuje po kolektivnom ugovoru, internom aktu, ugovoru o radu ili drugom propisu. Međutim, bilo da poslodavac ima ili nema obavezu isplate ovih naknada, radnik će ostvarivati zagarantovan iznos primanja (cca. 730 KM za 2023. godinu). Na ovaj način se štite i radnici koji primaju ove naknade, kao i oni koji iste ne primaju, obzirom da je najniži iznos ukupnog primanja kojeg radnici ostvaruju za jedan mjesec isti za sve.

Izračun najnižeg primanja, na način kako se reguliše ovim zakonom je jasan i jednostavan, a ujedno ostavlja mogućnost vanrednog uvećanja najnižeg primanja u slučaju značajnog rasta inflacije.

Utvrdjivanje najnižeg primanja na način kako se regulira ovim zakonom ima višestruke prednosti:

- štiti se socijalna sigurnost radnika;
- propisuje se jasan način izračuna najnižeg primanja, obzirom da je data precizna formula uz jasna uputstva o primjeni;
- omogućuje realniju predvidivost i projekcije prihoda vanbudžetskih fondova.

III USKLAĐENOST SA PRAVOM EVROPSKE UNIJE

Predmet uređivanja ovog zakona nije usklađivanje sa propisima Evropske unije.

IV OBRAZLOŽENJE POJEDINIH ODREDBI

Čl. 1. i 2. propisuje predmet zakona i druge opće odredbe.

Čl. 3. definiše pojam primanja, odnosno njegov obuhvat.

Čl. 4. propisuje ko ostvaruje pravo na najniže primanje, što podrazumijeva i jasnu definiciju radnika, zatim rokovi isplate ostalih naknada, izračun najnižeg primanja u slučaju rada na nepunom radnom vremenu, kao i primjenu najnižeg primanja.

Čl. 5. propisuje formulu i rokove za utvrđivanje najnižeg primanja.

Čl. 6. propisuje u kojim slučajevima i na koji način se može vršiti vanredno uvećanje najnižeg primanja. Njime se daje mogućnost intervencije u slučajevima kada je se to mora učiniti u toku kalendarske godine, a zbog ozbiljnih promjena u ekonomiji.

Čl. 7. i 8. propisuju provođenje nadzora nad primjenom ovog zakona, kao i kaznene odredbe za poslodavce koji krše odredbe zakona.

od propisanog iznosa u skladu sa ovim zakonom.

Čl. 9. propisuje stupanje na snagu i početak primjene zakona.

V FINANSIJSKA SREDSTVA

Za provođenje ovog zakona nisu potrebna dodatna sredstva iz Budžeta Federacije.